U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobkyně: **D. N.**, nar. X, zastoupená Organizací pro pomoc uprchlíkům, se sídlem Kovářská 4, Praha 9, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 6. 2010, č. j. OAM-133/LE-LE05-NV-2010, vedeném u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 8 A 148/2010, o návrhu žalobkyně na určení lhůty k provedení procesního úkonu,

takto:

I. Městský soud v Praze **je povinen** ve věci vedené u něj pod sp. zn. 8 A 148/2010 nejpozději do 21. 9. 2010 vydat rozhodnutí, jímž se řízení končí.

II. Žalobkyni **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Návrhem ze dne 11. 6. 2010 (došlým Městskému soudu v Praze dne 18. 6. 2010) se žalobkyně (dále též navrhovatelka) domáhala určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ohledně její žaloby ze dne 11. 6. 2010 (doručené městskému soudu dne 14. 6. 2010). Konkrétně uvedla, že na základě rozhodnutí žalovaného je povinna setrvat po dobu 120 dní v uzavřeném přijímacím středisku žalovaného letiště Ruzyně. Proti tomuto rozhodnutí žalobkyně podala dne 11. 6. 2010 žalobu, do dne podání návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu však soud o žalobě nerozhodl. Předmětným rozhodnutím jí žalovaný nepovolil vstup na území České republiky, přestože žalobkyně je „zranitelnou“ žadatelkou o mezinárodní ochranu ve smyslu § 73 odst. 7 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). V zemi původu byla opakovaně znásilněna, mučena, trpí posttraumatickým syndromem. Má při sobě potvrzení lékařské organizace, jež jí poskytovala následnou péči. V řízení před žalovaným však její „zranitelnost“ nebyla identifikována.

[2] Žalobkyně se domáhá ochrany práva na svobodu pohybu ve smyslu čl. 31 Úmluvy o právním postavení uprchlíků a čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Judikatura Evropského soudu pro lidská práva přitom stanoví pro

omezení pohybu osob striktní kritérium nezbytnosti. Žalobkyně je zbavena svobody na základě rozhodnutí správního orgánu, nikoliv tedy soudu, coby typického ochránce základních práv a svobod. Soudní přezkum zde tak splní svou funkci pouze za předpokladu, že bude rychlý. Dle čl. 5 odst. 4 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod musí soud zákonnost zbavení svobody přezkoumat „urychleně". V této souvislosti žalobkyně odkázala na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věcech *Amuur proti Francii* a *Shamsa proti Polsku*. Žalobkyně je na základě rozhodnutí správního orgánu zbavena svobody již patnáct dní. V jiných případech omezení osobní svobody přitom soud musí rozhodnout do 48, resp. 72 hodin. Žalobkyně nemůže brát ohled na to, jaké jsou objektivní příčiny neschopnosti soudu dosud rozhodnout. Tuto neschopnost vydat rozhodnutí v řádu dní je však nutno označit za průtahy v řízení. Z uvedených důvodů žalobkyně navrhla, aby městskému soudu byla určena lhůta, v níž má vydat rozhodnutí ve věci.

[3] Městský soud ve vyjádření k návrhu ze dne 11. 8. 2010 podotkl, že žaloba je bezpředmětná, neboť jak plyne z evidence žadatelů o udělení mezinárodní ochrany vedené žalovaným, žalobkyně se v současné době zdržuje v Pobytovém středisku Kostelec nad Orlicí.

[4] Z předloženého spisu městského soudu Nejvyšší správní soud zjistil následující podstatné skutečnosti. Dne 14. 6. 2010 městský soud obdržel žalobu, jíž se žalobkyně domáhala zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím žalovaný žalobkyni nepovolil vstup na území České republiky podle § 73 odst. 4 písm. a) zákona o azylu. Současně žalobkyně požádala o osvobození od soudních poplatků s tím, že je žadatelkou o mezinárodní ochranu, pobývá v uzavřeném přijímacím středisku a nemá žádné finanční prostředky; zákonem jí přitom není povoleno finanční prostředky nabývat či držet větší částku při sobě. Dne 18. 6. 2010 byl městskému soudu doručen předmětný návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu. Následně soud dne 29. 6. 2010 obdržel podání, jímž žalobkyně opravila chybu v textu žaloby. Podle chronologie spisu (zde je nutno konstatovat, že spis je přes svůj stručný obsah veden poměrně chaoticky, např. listiny došlé soudu v červenci jsou zažurnalizovány až za soudními přípisy ze dne 11. 8. 2010) soud zřejmě hodlal žalobkyni vyzvat k doložení majetkových poměrů vyplněním příslušného formuláře ve lhůtě 10 dnů, jak plyne z referátu ze dne 12. 7. 2010 na č. l. 11, ze spisu již však není zřejmé, že by tato výzva byla soudní kanceláří vypravena a doručena žalobkyni. Dne 30. 7. 2010 byla soudu doručena plná moc ze dne 17. 7. 2010 udělená žalobkyní její zástupkyni, včetně pověření příslušné zaměstnankyně zástupkyně ze dne 27. 7. 2010. Spis dále obsahuje výpis z evidence žadatelů o udělení mezinárodní ochrany vedené žalovaným týkající se žalobkyně ze dne 11. 8. 2010. Téhož dne soud žalobkyni sdělil, že její návrh na určení lhůty předložil Nejvyššímu správnímu soudu, což také fakticky učinil. Zdejší soud návrh se soudním spisem obdržel dne 18. 8. 2010.

[5] Návrh žalobkyně na určení lhůty k provedení procesního úkonu je oprávněný.

[6] V dané věci je v prvé řadě třeba podrobit tvrdé kritice postup městského soudu po obdržení předmětného návrhu na určení lhůty. Podle § 174a odst. 3 zákona o soudech a soudcích *soud, vůči němuž jsou namítány průtahy v řízení, postoupí do 5 pracovních dnů ode dne doručení návrh na určení lhůty se svým vyjádřením soudu příslušnému o návrhu*

rozhodnout; o svém postupu soud navrhovatele informuje. To neplatí, pokud soud provede do 30 dnů ode dne doručení návrhu všechny procesní úkony, u nichž podle navrhovatele dochází k prodlení; v takovém případě se k návrhu dále nepřihlíží, ledaže navrhovatel výslovně ve lhůtě 3 dnů ode dne, kdy se o provedení úkonů dozví, prohlásí, že na návrhu trvá.

[7] Z výše konstatovaných skutkových okolností (viz odst. [4] tohoto usnesení) je zřejmé, že městský soud nedodržel ani jednu z citovaných závazných (byť pořádkových) lhůt. Z právní úpravy plyne povinnost soudu, jehož se návrh na určení lhůty týká, aby bezprostředně po obdržení návrhu posoudil nejen jeho relevanci, ale pokud jej sám shledá oprávněným, též skutečnost, zda navrhovaný úkon bude schopen učinit v náhradní lhůtě 30 kalendářních dnů. Právě na tyto úvahy má soud, vůči němuž jsou průtahy vytýkány, lhůtu 5 pracovních dnů. V případě, že návrh neshledá oprávněným, resp. dospěje k závěru, že v náhradní lhůtě nebude schopen požadovaný úkon provést, musí nejpozději k poslednímu dni pětidenní lhůty návrh se spisem a svým vyjádřením postoupit soudu příslušnému o návrhu rozhodnout a současně o tomto postupu informovat navrhovatele.

[8] V daném případě městský soud předmětný návrh na určení lhůty, doručený mu 18. 6. 2010, postoupil příslušnému Nejvyššímu správnímu soudu dne 11. 8. 2010, tedy 36. (*sic!*) pracovní den po doručení návrhu. Tento postup je sám o sobě flagrantním porušením § 174a zákona o soudech a soudcích. Jeho nepřijatelnost se pak násobí skutečností, že tak městský soud (ne)konal v řízení o žalobě proti rozhodnutí o nepovolení vstupu na území podle § 73 zákona o azylu, s nímž je imanentně spojeno určité omezení osobní svobody a svobody pohybu cizince. Na tom nic nemění ani názor městského soudu o bezpředmětnosti žaloby s ohledem na následné umístění žalobkyně v jiném azylovém zařízení, a to zjevně v souvislosti s tím, že žalovaný o žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany nerozhodl v zákonné lhůtě 4 týdnů ode dne učinění prohlášení o mezinárodní ochraně žalobkyní (§ 73 odst. 4 zákona o azylu). V době podání žaloby, jakož i v době podání návrhu na určení lhůty, žaloba z uvedených důvodů rozhodně „bezpředmětná“ nebyla (žalobkyně v té době stále setrvávala v přijímacím středisku letiště Ruzyně). Nejvyšší správní soud přitom „bezpředmětnost“ dané žaloby nevidí ani v případě, pokud rozhodnutí městského soudu bude již pouhou aposteriorní deklarací ne/zákonnosti napadeného rozhodnutí žalovaného.

[9] Ze soudního spisu není zřejmý žádný důvod, pro nějž by měl soud v souzené věci týkající se omezení osobní svobody a svobody pohybu vyčkávat s postoupením návrhu na určení lhůty Nejvyššímu správnímu soudu (resp. vůbec s konečným rozhodnutím). Ospravedlnit postup městského soudu pak nemůže ani skutečnost, že k prodlení došlo v době již počínajících a posléze probíhajících letních prázdnin, tedy ani případná dovolená soudce zpravodaje.

[10] Pokud jde o posouzení oprávněnosti samotného návrhu na určení lhůty, podle § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích se soud při posuzování oprávněnosti návrhu zabývá otázkou, zda v řízení dochází k průtahům, s ohledem na složitost věci, význam předmětu řízení pro navrhovatele, postup účastníků nebo stran řízení a na dosavadní postup soudu.

[11] V dané věci je nutno v prvé řádě zdůraznit již výše uvedenou okolnost, že s žalobou napadeným rozhodnutím je imanentně spjato omezení žalobkyně na osobní svobodě

a svobodě pohybu. V této souvislosti zdejší soud považuje za aplikovatelná i na nyní souzenou věc východiska a závěry, jež uvedl v usnesení ze dne 1. 12. 2009, č. j. Aprk 12/2009 - 28, publ. pod č. 1998/2010 Sb. NSS (rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná též na www.nssoud.cz), na které tímto pro stručnost výslovně odkazuje.

[12] I v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného o nepovolení vstupu na území České republiky vydanému podle § 73 odst. 4 zákona o azylu je tedy třeba hledat vhodný kompromis a vyvažovat na jedné straně procesní práva účastníků řízení a na straně druhé právo na osobní svobodu a svobodu pohybu, respektive právo cizince na to, aby bylo co nejrychleji soudem určeno, zda je na svobodě a pohybu omezen v souladu se zákonem. Soud tak má povinnost provádět veškeré procesní úkony bez jakýchkoliv odkladů, přičemž tyto úkony na sebe zároveň musí bezprostředně navazovat, tak, aby bylo možno o žalobě rozhodnout přednostně a urychleně (§ 56 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 5 *in fine* zákona o azylu). V takovém řízení soud současně nemůže stanovovat nadměrně dlouhé lhůty k úkonům, k jejichž vykonání účastníky vyzývá.

[13] V dané věci nutno po posouzení celkového postupu městského soudu (viz odst. [4] tohoto usnesení) uzavřít, že uvedený soud v řízení o žalobě jednal v rozporu s uvedenými východisky, tedy, že v řízení o předmětné žalobě dochází k průtahům (byť ke dni doručení návrhu na určení lhůty městskému soudu by zřejmě ještě o průtazích hovořit nešlo).

[14] Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud s ohledem na zákonná kritéria shledal podaný návrh oprávněným, a proto podle § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích určil lhůtu pro provedení procesního úkonu, u něhož jsou v návrhu namítány průtahy, jejíž konec stanovil datem 21. 9. 2010. Touto lhůtou, ve které byla městskému soudu stanovena povinnost vydat rozhodnutí, jímž řízení o žalobě skončí, je městský soud vázán. V této souvislosti zdejší soud dodává, že záměrně městskému soudu neuložil povinnost rozhodnout v prvé řadě ještě o žádosti žalobkyně o osvobození od soudních poplatků, neboť shledal, že o tomto osvobození lze pozitivním způsobem rozhodnout již na podkladě tvrzení žalobkyně uvedených v této žádosti ve spojení s dalšími zřejmými okolnostmi. Postačí tedy, rozhodne-li městský soud o osvobození žalobkyně od soudních poplatků až v rámci konečného rozhodnutí.

[15] Návrh žalobkyně byl uznán jako oprávněný, náklady řízení o něm tedy podle § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích hradí stát. Vzhledem k tomu, že žalobkyně náhradu žádných nákladů řízení neuplatňovala a vznik takovýchto nákladů z obsahu spisu ani nevyplývá, soud žalobkyni náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. září 2010

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu